

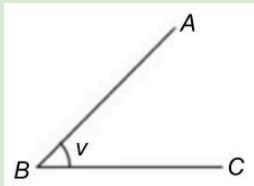
Olika slags vinklar

Vinklar mäts ofta i grader ($^\circ$) och definieras av att ett helt varv är 360° .

Beteckningar på vinklar

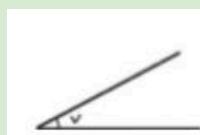
I figuren till höger har en vinkel v markerats. Denna kan betecknas på olika sätt:

$$v = \angle B = \angle ABC = \angle CBA$$

Namn på vinklar utifrån storlek

Spetsig vinkel

Rät vinkel

Trubbig vinkel

Rak vinkel

$$v < 90^\circ$$

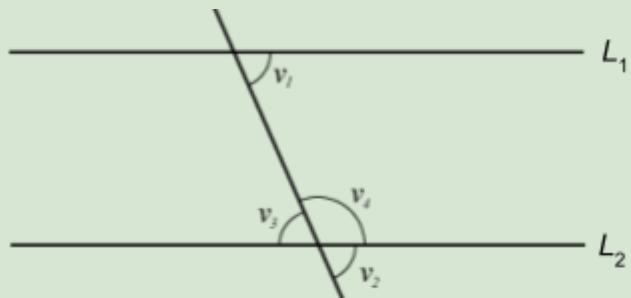
$$v = 90^\circ$$

$$90^\circ < v < 180^\circ$$

$$v = 180^\circ$$

Transversal, sidovinklar, vertikalvinklar, alternativvinklar och likbelägna vinklar

En linje som skär minst två andra linjer kallas **transversal**. Om två parallella linjer L_1 och L_2 skärs av en transversal uppstår vinklar enligt figuren nedan.

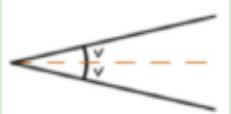

Vinklar ...	kallas ...	och är ...	Exempel i figuren
placerade lika relativt varandra	likbelägna	lika stora	$v_1 = v_2^*$
mitt emot varandra i en skärning mellan två linjer	vertikalvinklar	lika stora	$v_2 = v_3$
mot de parallella linjerna på motsatta sidor om den skärande linjen	alternativvinklar	lika stora	$v_1 = v_3^*$
som tillsammans bildar en rak vinkel	sidovinklar	tillsammans 180°	$v_3 + v_4 = 180^\circ$

* Gäller endast om linjerna L_1 och L_2 är parallella.

Bisektris

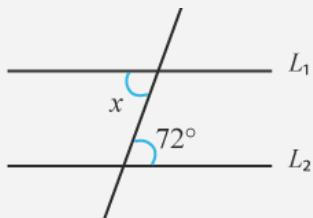
En stråle som delar en vinkel mitt itu kallas **bisektris**.

bisektris

I geometriuppgifter är det viktigt att motivera varför en vinkel får en viss storlek. Motiveringar kan skrivas kortfattat i parentes, se exemplen nedan.

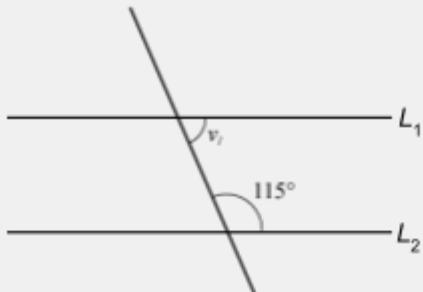
Exempel 1. Beräkna vinkeln x om linjerna L_1 och L_2 är parallella.

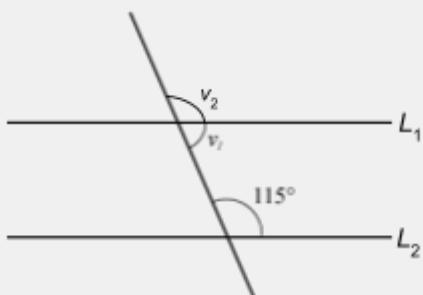
$$x = 72^\circ \quad (\text{alternativvinklar})$$

Svar: 72°

Exempel 2. Beräkna vinkeln v_1 om linjerna L_1 och L_2 är parallella.

Denna uppgift kan lösas på flera sätt. Vi lägger in en hjälpvinkel v_2 enligt figuren nedan.

$$v_2 = 115^\circ \quad (\text{likbelägna vinklar})$$
$$v_1 + v_2 = 180^\circ \quad (\text{sidovinklar})$$

Insättning av $v_2 = 115^\circ$ ger

$$v_1 + 115^\circ = 180^\circ$$

$$v_1 + 115^\circ - 115^\circ = 180^\circ - 115^\circ$$

$$v_1 = 65^\circ$$

Svar: 65°